

Jag kan känna lukten av någonting återskapat!

Mikko Josefsson
2014

Konstnärlig kandidatexamen
Musik

Luleå tekniska universitet
Institutionen för konst, kommunikation och Lärande

Jag kan känna lukten av någonting återskapat!

Att undersöka hur man kan gå till väga för att återskapa en viss ljudbild med egna kompositioner

Mikko Josefsson

Handledare: Anna Wedin och Åsa Unander-Scharin

Luleå Tekniska Universitet

Examensarbete 2014

Konstnärlig kandidatexamen, musik

Abstrakt

Hur svårt kan det vara att återskapa samma ljudbild och känsla som på den skiva som du tycker att låter bäst även om du inte har tillgång till exakt samma utrustning och lokaler? En stor del av varför jag tycker att en skiva är bra är ljudbilden. Det låter kanske banalt men ta till exempel den svenska dödsmetall-scenen i slutet av 80-talet och början 90-talet. Både Entombeds *Left Hand Path* (1990) och Dismembers *Like An Everflowing Stream* (1991) har det välkända Sunlight-soundet som är en ljudbild som band i dödsmetall-genren än idag försöker återskapa. Under fem utspridda dagar spelade vi in sex stycken av mina egenkomponerade låtar och genom gedigen efterforskning ville vi försöka återskapa samma känsla och ljudbild som på skivan *By The Grace of God* av The Hellacopters. Jag lärde mig att utnyttja mitt gehör och allmänna musikkunskaper för att återskapa en annan ljudbild och tycker att slutresultatet blev så bra som det kunde bli med tanke på bristen på information.

Förord

För det första vill jag tacka musikerna för att de ville ställa upp och spela på detta projekt:

- David Ericsson, bas
- Anton Gustafsson, gitarr
- Erik Björksten, gitarr
- Sebastian Jacobson, sång

Ett enormt tack till Jonas Mattsson som spelade in och mixade låtarna och fungerade som min hjälpproducent under inspelningsprocessen.

Och sist men inte minst Anna Wedin för hennes råd och stöd under skrivningsprocessen.

Innehållsförteckning

INLEDNING	5
MIN MUSIKALISKA BAKGRUND	5
ATT ÅTERSKAPA EN LJUDBILD	6
VARFÖR BY THE GRACE OF GOD?	6
SYFTE	6
BAKGRUND TILL UPPSATSEN	7
THE HELLACOPTERS	7
METOD OCH MATERIAL	7
PROCESSBESKRIVNING	8
POSSESSED	9
MEMORIES OF MADNESS	10
A DISH BEST SERVED COLD	11
SO CALLED SAVIOR	12
MIXNINGEN AV LÅTARNA	14
REFLEKTION/DISKUSSION	16
REFERENSER OCH KÄLLOR	17

Inledning

Min musikaliska bakgrund

Musik har alltid varit i min närhet. Min mor hade en hel del LP-skivor hemma av band som Led Zeppelin, Pink Floyd, Mike Oldfield mm. Hon var med i olika körer och några större musikalprojekt på Åland. Jag tyckte och tycker inte om att dansa, men rytmer var något som mina föräldrar märkte att jag hade ganska lätt för, vilket ledde till mitt första trumset. Då gick jag i årskurs 3. Det var ett trumset som på den tiden kostade ca 100 finska mark från en lekaffär. Det trumsetet användes flitigt i ca 2 veckor, sedan glömde jag bort det; jag skulle nämligen bli fotbollsproffs. Jag rörde inte ett trumset på 7 år. Min bror däremot gick på Musikinstitutet på Åland där han spelade gitarr i ett band som jag såg ett antal gånger live. Fast min bror var en bra gitarrist kollade jag mer på trummisen, som till slut även skulle bli min första trumlärare. Det som till sist fick mig att totalt satsa på trummandet var, dels att det var och är otroligt svårt att komma någonstans som fotbollsproffs på Åland, all humor försvann ju bättre lag man flyttades upp till och fotbollen blev ett tråkigt jobb jag måste utföra. Men största orsaken var att jag fick en skada, vilket gjorde att jag inte kunde spela fotboll på över ett år. Under det här året kunde jag däremot spela trummor, vilket till slut ledde till mitt första band och efter det var det inget att fundera på mer.

Åland var och är ett litet samhälle. En liten ögrupp mellan Finland och Sverige. Fanns alltså inte så hemskt mycket att hitta på. Jag snöade in mig ganska hastigt på rock & roll och metal och det var inte många som var inne just på dessa genrer, så jag sökte till Ålands Musikinstitut för att hitta något sånär likasinnade. Rektorn och några lärare var oense om resultaten på mitt inträdesprov men rektorn har ju alltid rätt. En dag ringde han som hade hand om rock-sidan på institutet och frågade om jag kunde komma och lira i ett band på Institutet. Jag tackade ja, men vi hade en vi-behöver-inte-berätta-det-till-alla-mentalitet. Spela fick jag göra, vilket var kul, men min karriär på institutet blev inte lång. I längden började det kännas lite trist att spela covers och musik som jag kanske inte var så intresserad av. Jag ville spela hårdare musik, vilket ledde till att jag gick med i ett grindcore-band. Snabba, korta låtar som lät som ett kaos. Jag gick även med i ett instrumentalt prog-band, vilket var jättekul. Det bandet splittrades på grund av att de andra medlemmarna var äldre än mig och flyttade bort från Åland. Grindcore-bandet däremot la grunden till mina nuvarande band. Ett är ett dödsmetallband och det andra ett garage rockband a la The Hellcopters.

År 2008 började jag på Lappfjärds folkhögskola i Finland. Gitarristen i bandet som jag hamnade i hade en extra elgitarr med som han inte använde eftersom en mick var borta och han hade bättre gitarrer som han hellre använde. Jag fick låna den av honom på obestämd tid och det var väl det här som satte igång mitt låtskrivande. Det lät inget vidare i början eftersom jag inte visste vad jag sysslade med, men kul var det och speciellt intressant blev det när jag kom på att jag kunde programmera mina riff i Logic och höra hur det i princip skulle komma att låta. Detta gjorde jag också för att jag inte kunde skriva noter överhuvudtaget eller använda mig av notskrivningsprogram.

Ta ut andras riff var även en grej jag började med. Speciellt Kiss, The Rolling Stones och The Hellcopters var bra band att börja med eftersom deras låtar består av mest tre ackord, bra refräng och tydliga riff. Jag lyckades aldrig ta ut något rakt av men det gjorde ingenting för att det blev något eget istället som var mycket influerat av rock & roll.

Att återskapa en ljudbild

En stor del av varför jag tycker att en skiva är bra är ljudbilden. En ljudbild består av en mängd olika komponenter; ljudnivån på instrumenten och sången, var i mixen instrumenten och sången ligger, effekter, kompressorer, hur man som musiker spelar; alltså till exempel anslag m m, vilka mikrofoner man använder osv. Som jag tidigare skrev tycker jag att två bra exempel på detta är Entombeds Left Hand Path och Dismembers Like An Ever Flowing Stream. Båda har det välkända Sunlight-soundet, även kallat "Buzzsaw"-gitarrsoundet. Man stämde ner gitarrerna och använde sig av en Boss HM-2 Heavy Metal pedal, en DS-1 distortionspedal kopplad till en Peavy förstärkare. På dessa skivor var det alltså speciellt gitarrsoundet som gjorde att människor än idag pratar om det och använder sig av det. Om jag skulle försökt mig på att ta hänsyn till alla komponenter jag just nämnde skulle jag kunna hålla på i hur många år som helst för att verkligen få fram samma ljudbild. Vilka komponenter jag valde att använda mig av kommer jag att skriva om i ett annat kapitel.

Varför By The Grace of God?

By The Grace of God är The Hellcopters femte skiva och släpptes 2002. Den slog in på andra plats på den svenska albumlistan, vilket var högsta placeringen för någon av deras skivor. Skivan består av endast originallåtar, men vissa limiterade amerikanska och japanska släpp innehöll även en cover på Rory Gallaghers "Big Gun". Skivan är producerad av Chips Kiesbye. Det finns två anledningar till varför jag valde By The Grace of God. För det första anser jag att det inte finns något enda fel på den här skivan när det gäller allt från känslan och det spelmässiga till den övergripande ljudbilden och låtarnas uppbyggnad. Den andra anledningen är att mitt sätt att skriva låtar tar mycket inspiration från The Hellcopters och i synnerhet By The Grace of God och jag tror det kan underlätta processen i att få låtarna att passa in i By The Grace of God "formeln". Ljudbilden består av en massa komponenter; spelkänsla, spelteknik, mixning, orkestrering m m

Syfte

Att spela in en skiva med sex egenskrivna låtar och försöka återskapa ljudbilden på By The Grace of God av The Hellcopters.

Frågeställningar:

- Hur ska jag och mina medmusikanter spela för att få fram en ljudbild som är så nära originalet som möjligt? Här tänker jag på spelmässigt tekniska saker som anslag, down stroke på gitarren osv
- Hur är låtarna orkestrerade? Spelar gitarrerna t.ex i samma eller olika oktaver? Kompar de rytmiskt olika? Vilken roll har pianot och slagverken?
- Mixningen av låtarna: Var i mixen ligger instrumenten? Hur mycket effekter, kompressorer behövs?

Bakgrund till uppsatsen

The Hellcopters

The Hellcopters var ett svenskt garagerockband från Stockholm. Bandet bildades 1994 när trummisen Nicke Andersson från dödsmetallbandet Entombed ville få ur sig sina KISS/Rolling Stones influerade riff som inte passade in i Entombeds musik och till slut hoppade han även av Entombed för att satsa heltid på just The Hellcopters. Första fullängdaren kom ut 1996 och hade en ljudbild som var mycket influerad av band från Detroit's rockscen som MC5 och Iggy and The Stooges. Alltså ett mycket smutsigt sound med dist på i princip allting. Payin' The Dues, andra skivan från 1997, följde i samma bana, men sedan på tredje skivan, Grande Rock från 1999, började ljudbilden ändras mot ett mer 1970-talsinfluerat rocksound som hos banden The Raspberries och Badfinger; ett mycket renare och popigare sound med mindre dist på allting. På nästa skiva High Visibility, från år 2000, fortsatte man med samma ljudbild men ännu lite mer polerad och år 2002 släppte de skivan By The Grace of God.

Metod och Material

Materialet består av skivan By The Grace of God av The Hellcopters, egna låtembryon och dessa sex egenskrivna låtar:

- **So Called Savior** (ljudexempel 1)
- **Memories of Madness** (ex. 2)
- **I Can Smell Something Burning** (ex. 3)
- **I Dish Best Served Cold** (ex. 4)
- **Possessed** (ex. 5)
- **Clean All Your Shoes** (ex. 6)

Steg ett var att få inspiration till låtskrivningen och få tag i information om skivan i fråga. När jag kom på låtidéer programmerade jag in dessa direkt i Logic Pro och började bygga ihop låtarna. Genom efterforskning och många genomlysningar på skivan försökte jag att skriva låtar inom samma ram som By The Grace of God för att sedan spela in låtarna och mixa dem så snarlikt som möjligt By The Grace of God. När jag tyckte att grunderna och formerna på låtarna var klara började jag leta musiker och skickade sedan dessa Logic-versioner på låtarna till dem. Trummor, bas och ena gitarren spelade vi in på samma gång. Om trumtagningen blev bra men de andra var missnöjda sparade vi trumtagningen och lade om det som inte kändes okej på den.

Processbeskrivning

Det första jag började göra var att lyssna mer koncentrerat på By The Grace of God, alltså inte bara lyssna på den för att jag tycker att den är ett mästerverk. Jag försökte ta in alla små detaljer som jag kanske inte hört förut när det gäller ljudbilden. Nu för tiden brukar man säga att internet är en guldgruva när det gäller information, både korrekt och falsk. I fallet By The Grace of God hjälpte internet knappt. Jag hittade ingen information om hur man gått till väga för att spela in skivan. Det jag vet är att den spelades in i Polar Studios och Romarö Studio och att Chips Kiesbye var producent. Däremot så lyckades jag träffa Nicke Andersson själv i egen hög person i januari 2014 när han var i Helsingfors och spelade med sitt nya band. Vi var på en pub i Helsingfors där det var mycket folk men det slutade med att jag satt vid deras bord och pratade hela kvällen. Jag märkte att Nicke inte var sugen på att göra en ”riktig” intervju, men jag lyckades smyga in lite frågor om By The Grace of God när vi bara satt och pratade om musik i allmänhet. Det lilla jag fick svar på var dock guld värt i slutändan.

De flesta av de egna låtar som jag valt ut för projektet har redan några år på nacken. Hälften var halvfärdiga och bara låg i min låt-mapp i ett par år eftersom jag antingen fastnat i låten eller kommit på något nytt som jag tyckte var så bra att det måste få vara en helt ny låt. Resten bara kom ut i ett antal spontana inspirationstillfällen i diverse miljöer. På grund av att just dessa tillfällen kunde hända lite varstans nynnade jag även in några riffidéer på min mobil, oftast ganska svårtolkade men jag fick en viss klarhet ur dem. Min tanke var att först göra 10 låtar, som sedan blev 8; till slut landade antalet på 6. Jag märkte att med tanke på hur litet tid i studion jag lyckats skrapa ihop så skulle jag aldrig hinna göra 8-10 låtar bra. Därför nöjde jag mig med 6 stycken som jag tänkte spela in så bra och detaljrikt som möjligt.

Jag använder uteslutande gitarr när jag skriver låtar, och som jag tidigare skrev, betyder det inte att jag vet vad jag sysslar med när jag spelar på den. Därför improviserar jag mycket när det gäller att skapa riff, melodier osv och jag använder mer mitt gehör för att komma fram till om det låter bra eller ej. Och eftersom jag inte heller, som jag även nämnde tidigare, har så mycket kunskap om att skriva noter och inte heller alltid vet vad jag tar för ackord, programmerar jag allt, alltså trummor, gitarr och bas i musikproduktionsprogrammet Logic Pro. På så sätt får jag en ganska bra bild av hur det i princip kommer att låta och det är lätt för mig att snabbt kunna ändra på riff, komp osv.

Grunderna till alla 6 låtar programmerade jag och skickade till musikerna så att de fick höra sina stämmor och vad det egentligen var frågan om. Anton Gustafsson spelade ena gitarren och David Ericsson spelade bas. Jag ville att låtarna skulle få sjunka in, men även vara fräscha i våra huvuden när vi gick in i studion så vi la upp det som så att vi repade måndag och tisdag samma vecka som vi gick in i studion och tog paus på onsdagen. På torsdagen spelade vi låtarna rakt igenom en gång, för att på fredagen gå in i studion. Erik Björkstén spelade den andra gitarren men han hade inte tid just den här helgen som jag fått studion bokad så han lade sitt senare.

Jag valde en sådan här line up eftersom The Hellcopters line up var trummor, bas, två gitarrister var av en sjunger och en pianist. Som ljudtekniker hade jag Jonas Mattsson som även han är ett stort The Hellcopters-fan. Han hade till min stora förtjusning försökt kolla upp lite saker om mickning osv på internet om hur de hade gjort, men inte heller fått något större napp. Han hade en ändå en ganska bra bild av hur de hade kunnat gå till väga.

Första studiosessionen var från fredag till söndag och planen var ursprungligen att lägga två låtar per dag. Vi hade redan diskuterat fram vilken typ av instrumentförstärkare vi skulle använda och själv hade jag en klar bild av hur mitt trumset skulle se ut, vilket underlättade uppriggningen. Tack vare detta visade det sig att vi alla tre lyckades spela in alla våra stämmor under dessa tre dagar, alltså även Antons gitarrsolon, och jag hann även lägga på diverse slagverk, pianon och andra små detaljer. Erik lade sedan resten av gitarrerna vilket tog en hel söndag.

Eftersom låtarna var nästan färdigskrivna innan jag kom fram till mina frågeställningar fick jag en hel del att tänka på i studion, mest när det gäller orkestrering och mixning. Jag måste komma på vad respektive gitarr skulle göra. På By The Grace of God spelar gitarrerna ofta olika saker i verser och bryggor för att sedan spela samma sak i refrängerna för att lyfta fram den och få mer tryck. De använde även, vilket tyvärr brukar vara mycket underskattat och förbisett, en massa slagverk och piano som har en stor roll när det gäller ljudbilden på den här skivan.

Jag valde att skriva om fyra av låtarna vi spelade in och här kommer mina funderingar om dessa låtar:

Possessed

Hur ska jag och mina medmusikanter spela för att få fram samma ljudbild? Gitarrerna spelade mycket downstrokes i refrängerna för att få fram ett tydligt driv i riffen, men lät även ackord ringa ut, t.ex. de tre sista ackorden i refrängen för att ge plats till sången och ge en skjuts åt intro-riffet som återkommer. (ex. 7) Sedan i sticket, för att lätta på stämningen, lägger gitarrerna endast långa ackord för att sedan pumpa på igen när solona kommer. (ex. 8) Basen håller mest ihop paketet under större delen av låten, men för att ge extra skjuts i refrängen spelar basen ett eget riff, kan man säga, för att ge lite mer rörelse och smycka ut just den delen lite mer. I de sista refrängerna gör den mer fills som man kan spåra tillbaka till By The Grace of God om man så vill. (ex. 9)

När det gäller trummorna försökte jag egentligen bara hålla ihop paketet med basen och inte göra allt för mycket. Kompet i verserna var först tänkt att bestå av hi-hat, virvel och bastrumma, men efter att vi ett par gånger spelat igenom låten tyckte jag att det inte lät som jag ville, vilket ledde till puk-kompet som man kan höra på inspelningen. (ex. 10)

Hur är låtarna orkestrerade? I The Hellcopters musik är det överlag mycket fokus på gitarrerna. Låtarna är riffbaserade och består av 3 ackord och en bra refräng. Därför lade jag ner lite mera tänk på hur jag skulle orkestrera gitarrerna för att få fram samma ljudbild som på By The Grace of God. Låten börjar med en gitarr som spelar introriffet och sedan kommer resten av bandet in på ett Em efter fyra takter. Den andra gitarren låter ackordet ringa ut för att sedan spela samma sak som den andra gitarren när låten kommer igång på riktigt. I verserna spelar gitarrerna samma ackord men den ena spelar arpeggion och den andra spelar ut ackorden, vilket ger en lite mer drömsk känsla över verserna. Detta gör att det blir en större skillnad på vers och refräng och det förtydligar även refrängen mycket mera då gitarrerna smälter ihop och spelar samma sak. Outro-solon brukar vara populärt inom den här genren och The Hellcopters brukade även de använda sig av sådana. I vissa låtar däremot använde de sig av en melodislinga som växer och växer på slutet av låten. Jag är ett stort fan av rock & roll-solon i slutet av låtar, men i den här låten tyckte jag inte det passade in så jag gjorde en

melodi istället. När vi sedan var i studion sa jag att jag ville ha en stämman på den men visste inte hur man skulle gå till väga. Erik Björksten däremot gjorde en stämman på ca 2 försök. By The Grace of God är en ganska popig skiva tycker jag och stämman som Erik tillverkade, gjorde att den här låten, som i grund och botten är en ganska mörk låt, ändå fick ett popigare, gladare slut än vad först tanken var. Till min stora förtjusning tycker jag att det slutet i princip gör hela låten, och By The Grace of God-ljudbilden träffade vi pang på. (se ex. 9)

Slagverk finns det i stora mängder av på By The Grace of God, allt från shaker och tamburin till vibraslap. Tamburinen och shakern tyckte jag skulle användas ganska flitigt i denna låt. Tamburinen lyfter introt och refrängen ett steg till. Shakern använde jag mest som ett substitut för tamburinen för att variera ljudbilden lite mer och komma närmare By The Grace of God eftersom nästan alla låtar på skivan växlar flitigt tamburin och shaker. I solot däremot, för att maxa allt och få till en riktig klimax före sista versen, börjar tamburinen under första delen av solot. Sedan kommer shakern in under andra hälften och spelas i 16-delar, plus att även basen går upp på ett högre E och pumpar.

Från början var tanken att jag skulle ha haft en pianist med. Eftersom jag bara hade en pianist i åtanke och hon inte hade tid att komma upp till Piteå, lade undertecknad själv på piano. Det som By The Grace of God kanske är mest känd för är introt på hela skivan som bara är ett piano som spelar kvinter i fjärdedelar, och det var något The Hellcopters använde sig av i många låtar. Alltså var det något jag bara måste spela in. Pricken över i:et i denna låt var vibraslapet som kommer i introt och i mellanspelet före solot. The Hellcopters använde det sparsamt men smakfullt, vilket även jag ville göra.

Memories of Madness

Hur ska jag och mina medmusikanter spela för att få fram samma ljudbild? Det här är en låt som kanske inte överlag låter som The Hellcopters om man jämför med mina andra låtar. För att få fram The Hellcopters-känslan på trummorna spelade jag en halv stängd, ganska odynamisk hi-hat på verserna och använde mig överlag mycket av crash-cymbalerna och crashade även mycket på ride-cymbalen. Jag försökte även luta mig framåt för att få ett hårt driv. (ex. 11) Istället för att tänka på hur de spelat gitarrerna på By The Grace of God, handlade den här låten mer om attityden och känslan i spelandet. Jag ville att de skulle spela lite som trummorna i vers, refräng och intro-riffet, alltså spela ganska bestämt och försöka driva låten framåt, men även ha en ganska dryg och nonchalant attityd. Hur mycket man uppfattar av detta som lyssnare utifrån skulle vara intressant att veta, men jag kände mig nöjd med slutresultatet. Detsamma gällde i princip basen både när det gällde attityd och känsla. Mycket korta pumpade toner för att hålla igång tåget hela vägen till mellanspelet. Jag ville inte ha ett solo i den här låten, utan en helt annan del som skulle kännas som galenskap och förvirring och sedan ett fall in i verkligheten eller kaos. Gitarrerna ändrar attityden och spelar mer bakåtlutat och spöklikt. Bas och trummor försöker ändå hålla uppe drivet ännu och hålla ihop paketet i en elak version av finsk dansbandsmusik.

Hur är låtarna orkestrerade? Låten börjar rakt på sak med den lilla gitarr-hooken som är återkommande i låten och sedan gör jag ett fill på trummorna som är mycket inspirerat från By The Grace of God. (se ex. 11) Även i den här låten spelar gitarrerna samma sak i början men i verserna har den ena gitarren en friare roll. Från början tänkte jag att gitarrerna skulle spela samma sak från början till slut på hela låten, men, som det låter, så blev det ganska ensidigt och tråkigt. Jag sa till Erik att spela som Keith Richards skulle ha gjort och på det

viset fick vi verserna att leva mera och närmade oss By The Grace of God-mallen tyckte jag (ex. 12) och detta gjorde även att det blev en större kontrast mellan vers och refräng där gitarrerna återigen smälter samman. I första delen av mellanspelet, även kallad Gravgårdsdelen, spelar gitarrerna samma arpeggio-stämman och på dem ligger en tredje gitarr som spelar en egen högre melodi.

Gitarrerna är alltså mer ett paket som förmedlar stämning för under det här ligger det en röst som är panorerad överallt och bakvänd och för fram budskapet istället för ett gitarr-solo. (ex 13) Sedan när låten kommer in i andra delen av mellanspelet håller sig båda gitarrerna pumpandes i bakgrund för att sedan spela en svans som har ett samband med melodin som den tredje gitarren spelar. I den här delen lutade jag mig återigen mot Erik och sa att jag ville ha en stämman på melodin, helst i Thin Lizzy-tappning. Nu när jag pratar om andra band som Rolling Stones och Thin Lizzy låter det kanske som att jag driver ifrån By The Grace of God-ljudbilden, men eftersom man kan, tycker jag, höra dessa influenser i By The Grace of God smälter allt samman till en kompott som för mig låter som ljudbilden i fråga. (se ex. 13) Basen har en ganska anonym roll genom hela låten. Den viktigaste uppgiften är att limma med trummorna och hålla uppe drivet och låta gitarrerna göra utsmyckningar. I första delen av mellanspelet däremot följer basen bastrumman och håller en mer sparsmakad rytm jämfört med gitarrerna.

Det här är enda låten som inte har slagverk i större utsträckning. Precis i början vid trumfillet är det ett vibraslap och i refrängerna ligger det ett kvintpiano i bakgrunden. Annars finns det inget mer. Vi testade med shaker och tamburin men det lät helt enkelt fel i den här låten. Tanken var däremot att ha hammond i mellanspelet, men eftersom pianisten inte hade tid och detta var över undertecknads kompabilitet finns det i nuläget ingen hammond.

A Dish Best Served Cold

Hur ska jag och mina medmusikanter spela för att få fram samma ljudbild? Hi-haten brukar vara en ganska stor del av ljudbilden på By The Grace of God. Den används mycket flitigt, men på den här låten bestämde jag mig för att använda den mycket sparsamt. Jag använde den mer som en sorts detalj och uppbyggare till olika delar som till exempel in i refrängerna. Annars består kommandet mest av crashar och ride, men jag tycker ändå att man får samma känsla som på By The Grace of God. När det gällde gitarrerna var det inte så mycket snack om saken. Ganska hårda anslag, tufft och rakt på sak.

Hur är låtarna orkestrerade? Introt består av stötar på synkopen före ettan som hela bandet gör och sedan spelar ena gitarren ett rock&roll-lick inspirerat från By The Grace of God som sedan den andra gitarren spelar en stämman på. Jämfört med de andra låtarna spelar gitarrerna i denna låt samma sak nästan igenom hela låten. Detta mest på grund av att jag tyckte att riffen i låten var skrivna på ett sätt som gjorde att de inte lät bra när vi försökte göra något annat på den ena gitarren. Så i vers och refräng spelar gitarrerna samma sak. I bryggorna däremot lägger båda gitarrerna ut ackord för att ta ner dynamiken och spelar ett arpeggio på varsitt ackord efter varandra. Detta gör att den delen öppnar upp och gör ljudbilden lite större för att sedan gå ihop till en och samma hårdare ljudbild i refrängerna. Ett annat skäl till varför jag orkestrerade gitarrerna på det här viset i bryggan är att det låter lite jammigare men ändå strukturerat, vilket jag som sagt tycker är typiskt för hur man spelat gitarrerna på By The Grace of God. Sticket i låten består av ett riff som båda gitarrerna spelar unisont de första åtta takterna. De sista åtta takterna spelar den ena gitarren en oktavstämman på riffet för att det ska

hända något mer just i denna del. (ex 14) Andra knep vi gjorde på gitarrerna för att få fram ljudbilden i fråga var att ha ett outro-solo på låten och små saker som rundgångar och små jam-grejer som de gjorde mest på skoj i slutet på låten, men som gör att det låter som ett live-framträdande och lite opretentiöst.

Basen i den här låten tar för sig mycket mer än i de andra låtarna. Eftersom gitarrerna spelar samma sak nästan hela tiden är det basen som smyckar ut i verserna och refrängerna för att få lite mera liv och rörelse i de olika delarna. Dessa utsmyckningar kan till exempel handla om i vilket läge basen spelar. Överlag håller sig basen i det låga registret hela låten, men i solot efter första refrängen går basen upp i ett högre register för att sedan i versen gå ner igen för att ge plats åt sången och markera att man kommit tillbaka till en vers. En annan sak, som jag tycker man kan höra mycket av i basspelet på By The Grace of God, är små utsvängningar i både vers- och refräng-riffet. Basen gör små upptakter och variationer på riffen.

Slagverk var däremot något som jag tyckte var mycket väsentligt i den här låten för att få fram den eftersträlvade ljudbilden. Refrängen fullkomligt skrek efter en 16-dels-shaker, medan vers-riffet som även spelas under solot fick en lugnare 8-delsbaserad tamburin för att ge dessa delar ett lite mer tillbakalutat gung gentemot refrängen. Denna tamburin återkommer i bryggan och även i sticket. I sticket hade slagverket stor betydelse eftersom gitarrerna bara spelade riffet. Först kommer tamburinen på som sagt och sedan för att få ännu mera rörelse och känslan av att det händer något mer la vi på en 16-dels-shaker när den ena gitarren börjar spela oktavstämman. (se ex. 14) Man kan även påstå att gitarren användes som ett slagverk i den här låten. Detta grundar jag på melodin som en tredje gitarr spelar i refrängerna. Istället för till exempel ett kvintpiano testade jag att göra en repeterande melodi på gitarr, vilket är en sak jag hörde att man gjort på By The Grace of God. Jag vet inte om jag tycker att det låter bra eller dåligt, men när det gäller ljudbilden så tycker jag att det låter ganska nära målet.

So Called Savior

Hur ska jag och mina medmusikanter spela för att få fram samma ljudbild? Truminttron förekommer inte så ofta när det gäller The Hellcopters. Däremot tycker jag det låter bra när trummorna får börja. Jag tycker det låter som garage rocken under 60 - 70-talet. Man spelade ganska jammigt och nonchalant och satsade kanske mer på hur det såg ut fastän musikerna var otroligt skickliga. Därför valde jag att börja denna låt med ett trumkomp och försökte förmedla samma attityd eller känsla som jag nyss nämnde. Sedan för att verkligen få fram By The Grace of God-ljudbilden på trummorna bestämde jag mig för att använda mycket hi-hat i denna låt. I verserna spelar jag mycket hi-hat och försöker med hjälp av den hålla ett ganska framåtlutat driv. Basen i den här låten har ganska mycket utrymme. Tillsammans med trummorna driver den mycket framåt och pumpar mycket 8-delar och överlag är det en ganska levande bas, alltså mycket rörelse ifrån både trummor och gitarr med just den nonchalanta känslan och attityden som jag skrev om. Om man utesluter gitarmelodin, vilken man skulle kunna kalla hooken i den här låten, håller gitarrerna sig ganska tillbakadragna och repeterar i princip samma komp i respektive delar varje gång. Detta för att tanken är att sången ska vara den drivande kraften i låten.

Hur är låtarna orkestrerade? Efter 4 takter i trumintrot kommer melodin in och den repeteras många gånger för att verkligen göra så att folk inte kan sluta nynna på den. När låten kommer igång ordentligt spelar båda gitarrerna samma riff, vilket man kan kalla för huvudriffet. (ex. 15) Efter det kommer ett break där båda gitarrerna gör stötarna men bara en

gitarr spelar små snuttar från verserna för att så att säga introducera dem. Nicke Andersson (sång och gitarr i The Hellcopters) är känd för att vara ett stort Kiss-fan. Det tycker jag att man kan höra på By The Grace of God. Därför lyssnade jag även en del på Kiss när jag gjorde just den här låten, vilket ledde till att verserna låter som de gör, alltså att en gitarr spelar ett komp. Just det här kompet som jag skrev tycker jag att är ganska typiskt Kiss. Man kan kalla den för leadgitarren. Den andra gitarren spelar ett långt ackord för att sedan spela svansen i verserna tillsammans med den andra gitarren. Detta är en sak som Kiss idkar en hel del, tycker jag, och jag hör det mycket ofta på By The Grace of God så det var inte så mycket snack om hur verserna skulle gå när jag fick den första idén. (ex. 16) Verserna består av två delar. Det jag just skrev om var den första delen. I den andra håller båda gitarrerna ut långa ackord men gör små arpeggion på två olika ackord. Detta ger mer rörelse i verserna och ger mer lyft till dem. Första delen är ganska rörlig och upptagen så att säga och därför kommer den andra delen in för att låta lyssnaren andas lite. Sedan suggs allt ihop igen när första delen kommer tillbaka i fyra takter för att riktigt bygga upp till refrängen som öppnar upp totalt. I refrängerna spelar gitarrerna en version av introt, kan man säga, men i stället för att hålla ut ackorden i fyra pulsslåg, byter de ackord efter två den här gången plus att det är en liten variation i ackordföljden. Efter refrängen kommer huvudriffet tillbaka men före andra versen kommer en triolrörelse som kanske inte är typisk för just By The Grace of God men jag tycker den är det överlag när jag tänker på The Hellcopters. (ex. 17) Man må tycka att det är en liten detalj, men själv tycker jag att det är just det som är ett kännetecken för The Hellcopters musik. Samma sak gäller när jag skriver om små arpeggion och dylikt. Det är just dessa små detaljer som gör låtarna fulländade. Eftersom intromelodin på gitarren upprepas så pass ofta, alltså i introt, alla refränger och mellanspel mellan refräng och vers, så fick den även vara slutmelodi istället för ett solo. Däremot fick Anton och Erik ha lite gitarrfäktning efter andra refrängen. The Hellcopters tar även mycket från Chuck Berry. Jag sa till Anton att tänk på honom när du spelar och blanda det med By The Grace of God. Efter några försök kom vi fram till ett resultat som jag är mycket nöjd med. Och för att verkligen trycka dit By The Grace of God-receptet visade jag slutsolot på låten Deuce av Kiss till Erik och bad honom att ta inspiration härifrån och tänka på The Hellcopters. De här solona tycker jag gjorde mycket för att få till ljudbilden i fråga. (ex. 18)

Som jag nämnde tidigare använde jag mig mycket av hi-haten. Jag lyssnade mycket på hur Robert Eriksson (trummor i The Hellcopters) spelade på hi-haten och försökte i princip härma det men la min egen tvist på det. För att få lite skillnad i de två delarna i verserna försökte jag variera hur mycket stängd jag hade den beroende på vilken del av versen vi var i. I första delen har jag en lite mer stängd hi-hat och i den andra öppnar jag upp den lite mer. På det här viset förmedlar jag samma rörliga upptagenhet och öppenhet som jag skrev om när det gäller gitarrerna. I refrängerna var tanken att först göra ett komp med mycket fills på pukor och crashar, men jag tyckte det lät för omständligt och stökigt så jag bröt ner alltihop till ett komp mellan virvel, bastrumma och ride. När huvudriffet kommer tillbaka efter refrängen spelar jag ett vanligt 4/4-komp men byter till crashen, en mycket vanlig manöver på By The Grace of God. Basen fick som sagt göra en hel del i den här låten. Speciellt i verserna är det den som är mest rörlig och även i den kan man höra Kiss-influenserna. Den gör små hookar i verserna som ger just mer rörlighet till hela ljudbilden, men sedan öppnar även den upp i andra delen av versen med lite längre ackord och är inte så upptagen. I resterande delar driver den låten tillsammans med trummorna. (ex. 19)

Slagverket på denna låt är mycket sparsamt. Vi provade shaker, men den lät inte bra tyckte jag. Vibraslapet var totalt uteslutet. Jag försökte lägga ett piano i den mån jag kunde men jag behöver väl inte säga att det inte lät rysligt bra. Vi började fundera på hur vi skulle kunna göra

något annat med tamburinen än att bara spela 8-delar eller 16-delar. Vi satte oss ned och lyssnade på By The Grace of God och gjorde ett slags potpurri av tamburiner. I huvudriffet spelar den tre 8-delar som börjar på varannan treas synkop och i verserna kommer det ett tamburinslag på varannan fyra. Jag blev nöjd med resultatet. Återigen små detaljer men de gör en hel del när det gäller att få fram By The Grace of God-ljudbilden. I refrängerna la vi tamburinen på 2 och 4. Den gav ett ganska häftigt intryck som jag inte riktigt kan sätta ord på. Det känns som att den gav någon sorts gung till refrängen som jag tycker känns mycket bra. Detta förstärks även av att vi spelade skilt in ytterligare en virvel och en ride, men jag spelade dem i halvt tempo i vanlig 4/4. Det gör också att det kommer extra tyngd på 3an. Det här är en sak som vi tog från By The Grace of God, men modifierade till vår egen. Jag visste inte om det skulle låta bra, men jag måste säga att det var lyckat. (ex. 20) Till sist la vi tamburinen i solodelarna också men där var det inget snack om saken utan det var 16-dels-tamburin som gällde och inget annat.

Mixningen av låtarna

Jag tycker att By The Grace of God har en ganska öppen och luftig ljudbild med en hel del reverb. Och fastän jag pratat om hur jammig och kanske lite skitig rock & roll de spelar är det också en väldigt klar bild. Man hör alla instrument och detaljer bra. Nu blev det tyvärr så att på grund av diverse resor från både min och Jonas sida hann vi inte sitta tillsammans och mixa som först var tanken. Men för att hinna få klart låtarna så pratade vi lite om hur vi tyckte det skulle låta, lyssnade på By The Grace of God och tog fram det som vi tyckte var typiskt för den ljudbilden. Vi måste göra det på det här viset för att, som jag tidigare nämnde hittade vi inte information om hur man gått till väga för att göra detta, så vi förlitade oss på vårt gehör och våra allmänna kunskaper om mixning och denna musikstil.

Jag använde mitt eget trumset för inspelningen. Det är ett Pacific Drums trumset, med stativ från diverse andra märken. Jag valde en uppsättning som bestod av kagge, virvel, en häng- och en golvpuka. När jag sett på spelningar från 2002 då skivan släpptes hade nämligen Robert Eriksson ganska ofta en sådan uppsättning. På detta använde jag två crashar (Sabian AAX 19" X-plosion och Zildjian K-Custom 18" Dark) och en ride (Zildjian Constantinopel 20" Medium Thin) som jag till min glädje fick låna av Anna Wedin och sedan mina egna hi-hatar (Sabian HHX 14" Legacy). När det gäller trummorna är knappt några effekter på alls, utan det handlar mer om hur trummorna låter i sig och i rummet. Därför fick baskaggen och virveln bara ett EQ och en kompressor (DBX160) och resten av trummorna EQ:ades bara. Sedan komprimerades hela trumsetet med en Neve 33609. Det låter kanske som att trummorna låter ihoptryckta när det är en del kompressorer på men detta gjordes för att ändå få till ett ganska tajt ljud på trummorna. På detta lades det även på ett reverb, EMT 140, för att få till en bra blandning mellan tajt och öppet sound. Sedan lät trummorna redan mycket öppna till exempel på grund av en mick som vi hade satt i korridoren intill kontrollrummet, vilken gav en snygg och fyllig rumsklang. Om man tänker trumsoundet överlag på By The Grace of God är det väldigt dominerat av cymbaler och virvel, vilket var något vi överlag strävade efter att få fram. Baskaggen är även den mycket närvarande men den är ganska mjuk jämfört med de ganska diskanta cymbalerna och den tajta virveln.

På grund av små missöden med basarna använde David tre basar på inspelningen; en Hagström Beluga II, en Fender Precision och en Epiphone EB-3 Deluxe. Alla spelades genom en Fender TV-Twelve 150 watts förstärkare. Basen på By The Grace of God tycker jag är ganska rund men ändå rå och låter naturlig. Alltså blev det även på basen ganska sparsamt

med effekter. Den EQ:ades och komprimerades (1176 eller LA2), men sedan för att få till ett lite rårare sound fick den även gå igenom en förstärkarsimulator Sansamp. I själva mixen ligger basen ganska mitt i paketet, lite svagare än gitarrerna.

Jag tycker som sagt att gitarrerna har en stor roll när det gäller By The Grace of God så därför försökte vi på något sätt forska fram vad man skulle ha kunnat använda för gitarrer och förstärkare. Vi kollade runt på live-klipp från 2002 och försökte hitta intervjuer eller vad som helst som skulle kunna ge ett litet tips. Vi måste även tänka på vad vi hade att använda oss av på skolan eller om vi kände någon som vi kunde låna saker av. I slutändan använde Anton en Fender Stratocaster och Fender Deluxe Reverb förstärkare. Erik använde en Orange Tiny Terror Top på ett Marshall Model 1966B 150w skåp och spelade på en Gibson Les Paul. En av gitarrerna är mer distad än den andra gitarren som är lite rundare och mjukare. Vi försökte redan utan effekter komma så nära ljudbilden som möjligt. Vi fick till det ganska bra tyckte vi, vilket ledde till att det inte heller här är så mycket effekter pålagda. Kompgitarrerna EQ:ades och fick även ett EMT 140 reverb. På melodigitarrerna lades det ett Roland Space Echo 201 delay. Sologitarrerna EQ:ades och skickades till samma reverb som kompgitarrerna och även till det ovannämnda dealyet. I mixen är kompgitarrerna panorerade åt var sitt håll, medan solona ligger ganska mitt i. Man skulle kanske kunna tycka att melodigitarrerna skulle ligga längre bak i mixen, men lyssnar man på By The Grace of God ligger de på nästan samma nivå som solona, vilket vi försökte efterlikna.

Slagverken fick EQ och kompressor (LA2), samt lite reverb för att lyfta fram och förtydliga dem.

En sak som man överlag inte lägger märke till, kan jag tänka mig, när man lyssnar på By The Grace of God är koklockan. När jag visste att jag skulle göra det här projektet började jag lyssna på skivan så mycket jag kunde. Efter ett tag märkte jag att det var något som lät väldigt långt bak på alla låtar i mixen. Jag började lyssna lite extra, men jag kan inte säga helt klart ännu om det här är fallet, men jag tycker mig höra en koklocka som går i princip konstant igenom hela skivan. Den är bara så extremt lågt mixad att man tror att man hör den, vilket leder till att man inte riktigt vet om den är där eller inte. Vi spelade in en koklocka konstant genom alla låtar så man kan, om man vill, lyssna lite mera på djupet på dessa låtar och bedöma om detta ger något till ljudbilden eller ej.

Här är en lista på mikrofoner som vi använde i studion:

- Gitarrer: Royer 121
- Bas: Sennheiser MD 421
- Virveltrumma, både slag- och sejarsskinn: Sennheiser MD 421
- Pukor: Sennheiser MD 421
- Baskagge: ATM 25 och en AEA R84
- Överhäng: Coles 4038 och FOK Peluso P12
- Korridormikrofon: DPA 4011

Reflektion/Diskussion

Efter att ha lyssnat på låtarna är jag nöjd med resultatet därför att jag tycker att vi alla musiker lyckades rent tekniskt spela så som jag tyckte att man skulle spela för att återskapa ljudbilden som vi strävade efter att komma fram till och samma sak gäller mixningen. Jag tycker Jonas gjorde ett mycket exemplariskt jobb när han mixade låtarna därför att med tanke på hur lite information vi hade att gå på kunde vi inte göra så mycket annat än att använda magkänsla och gehör. Jag tycker alltså att vi kom så nära ljudbilden ifråga som möjligt och det är jag mycket nöjd med. Vi lyckades även fånga den övergripande känslan och attityden som jag ville komma åt. Jag upplever ändå att By The Grace of God har en lite klarare och modernare ljudbild och mina låtar är lite råare och låter nästan äldre.

Som sagt skulle jag gärna velat vara med och mixat vilket kanske skulle ha gett en lite annorlunda ljudbild på både gott och ont skulle jag tro. När det gäller mixning så tycker jag själv att man i princip kan sitta hur länge som helst utan att bli nöjd och nog finns det även små detaljer här som jag inte är 100 % nöjd som till exempel var slagverken ligger i mixen och soundet på virveltrumman, vilket är en oändlighetsfråga, och dyligt.

Orkestreringen av låtarna, speciellt när det gäller gitarrerna, är jag mycket nöjd med därför att jag tycker att vi kom väldigt nära gitarrorkestreringen på By The Grace of God. Med tanke på hur lite tid i studion vi hade känns det som att vi inte kunde ha gjort det så mycket bättre. Fastän jag tyckte att det kändes som om att vi spelade in en massa slagverk så tycker jag att vi borde ha gjort mer därför att om man jämför med By The Grace of God spelade vi inte ens in hälften så mycket. Pianot kunde jag inte göra så mycket med som sagt, men vi borde ha spelat in mer av speciellt shakern och tamburinen.

Sättet man spelar på varierar mycket från musiker till musiker hur mycket man än försöker spela som någon annan. Jag menar att ingen kan låta som Keith Richards och Mick Jagger eller som Paul Stanley och Ace Frehley, men försöket vi gjorde är fullt godkänt tycker jag eftersom vi lyckades bocka av allt som jag hade på min lista och mer än så kunde jag inte kräva de andra eller mig själv. Själv är man väl inte heller aldrig riktigt nöjd med hur man spelar, men när jag tänker på helheten med alla instrument ihop kunde vi inte ha gjort det så mycket bättre.

Referenser och källor

Musik

The Hellacopters – By The Grace of God (CD), Universal/Liquor and Poker Music 2002

Entombed – Left Hand Path (CD), Combat/Earache 1990

Dismember – Like an Ever Flowing Stream (CD), Nuclear Blast 1991